

Kwartaalrapportage III 2017

Colofon

Dit is een uitgave van de gemeente Veldhoven. Meer weten over Veldhoven?
Kijk op onze website www.veldhoven.nl.
Heeft u vragen of opmerkingen? Mail naar gemeente@veldhoven.nl of bel naar 14 040.

Bezoekadres: Meiveld 1, 5501 KA Veldhoven

Postadres: postbus 10101, 5500 GA Veldhoven

Alle cijfers onder voorbehoud van besluitvorming door de gemeenteraad

Veldhoven, oktober 2017

Inhoudsopgave

INLEIDING	1
1.1 Algemeen	1
1.2 Leeswijzer	1
FINANCIELE POSITIE	2
2.1 Inleiding	2
2.2 Begrotingssaldo 2017	2
PROGRAMMAVERANTWOORDING	4
Programma 1 Stedelijke ontwikkeling	5
Programma 2 Wonen	7
Programma 3 Veiligheid	8
Programma 4 Beheer openbare ruimte	10
Programma 5 Bereikbaarheid	12
Programma 6 Natuur- en recreatiebeheer	15
Programma 7 Sociaal domein	17
Programma 8 Milieu en duurzaamheid	21
Programma 9 Economie	24
Programma 10 Onderwijs	25
Programma 11 Kunst en cultuur	28
Programma 12 Sport en recreatie	30
Programma 13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	32
Programma 14 Publieksdienstverlening	34
Programma 15 Algemene dekkingsmiddelen en financiering	35
FINANCIELE RECAPITULATIE	38
4.1 Inleiding	38
4.2 Meerjarenperspectief 2017-2020	38
4.3 Bijstelling reserves & voorzieningen	39

INLEIDING

1.1 Algemeen

De 3^e kwartaalrapportage 2017 geeft het verwachte verloop weer van de begrotingsuitvoering 2017 op basis van de eerste negen maanden van 2017. De vraag die in deze kwartaalrapportage centraal staat, is of de uitvoering (en budgetuitputting) zodanig verloopt dat aan het einde van het jaar de resultaten zijn geleverd, die in de begroting 2017 zijn afgesproken.

Bij het opstellen van deze kwartaalrapportage is een ondergrens gehanteerd waarboven financiële afwijkingen worden toegelicht op de programmabladen. Voor exploitatiebudgetten ligt deze grens op € 50 en voor kredieten op € 100.

De in deze rapportage opgenomen bedragen moeten worden gelezen als x € 1.000.

1.2 Leeswijzer

De kwartaalrapportage is een voortgangsrapportage en als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2 geeft een samenvattend financieel overzicht over 2017.

In hoofdstuk 3 wordt per programma een overzicht gepresenteerd.

Elk programma begint met de doelstellingen die zijn overgenomen uit de begroting. Met behulp van stoplichten wordt gerapporteerd over de voortgang van het realiseren van de doelstellingen.

- ◆ Rood = niet (tijdig) gerealiseerd of te niet realiseren.
- ◆ Oranje = loopt achter op schema en maatregelen noodzakelijk voor tijdige realisatie.
- ◆ Groen = op schema of geheel gerealiseerd.
- ◆ Wit = "neutraal" (nog) niet begonnen, omdat het startmoment in de toekomst ligt.

Rode en oranje stoplichtkleuren worden toegelicht.

Per programmablad zijn verder de volgende onderwerpen opgenomen:

- ◆ de primitieve begroting (boekwerk Programmabegroting 2017);
- ◆ de bijgestelde begroting tot aan de 3e kwarap (kolom Budget na wijzigingen);
- ◆ het budget tot en met het 3e kwartaal;
- ◆ de realisatie tot en met het 3e kwartaal.
- ◆ Vervolgens wordt een prognose gegeven van het verwachte budget over 2017. De aanpassingen die leiden tot het verwachte budget en de rode en oranje stoplichtkleuren zijn per programma toegelicht. Per programma wordt ook inzicht geboden in de bijgestelde kredieten.

In hoofdstuk 4 wordt een financiële recapitulatie gegeven waarbij de meerjarige bijstellingen per programma en het meerjarenperspectief 2017-2020 worden gepresenteerd. De mutaties in reserves & voorzieningen worden afzonderlijk weergegeven.

FINANCIËLE POSITIE

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk schetst de financiële positie 2017 van de gemeente Veldhoven na verwerking van de bijstellingen uit deze 3e kwartaalrapportage 2017. Dit wordt uiteengezet door het presenteren van het verloop het begrotingssaldo 2017.

2.2 Begrotingssaldo 2017

Onderstaand overzicht geeft het begrotingssaldo over 2017 weer na verwerking van deze 3e kwartaalrapportage 2017:

bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)		2017
Primitieve begroting 2017-2020		111
- Bijstellingen 3e kwartaalrapportage 2016		-316
- Bijstellen kaders onderzoek zwembad (besluit maart 2017)		-10
- Bijstellingen 1e kwartaalrapportage 2017		257
- Bijstellingen 2e kwartaalrapportage 2017		1.088
Saldo na kwartaalrapportage II-2017		1.130
- Totaal bijstellingen 3e kwartaalrapportage 2017		-251
Bijgestelde begroting 2017 na kwarap III 2017		879

Hieronder worden de grote bijstellingen 2017 uit deze 3^e kwartaalrapportage toegelicht.

Incidenteel en structureel hogere uitgaven specialistische jeugdhulp

Als gevolg van de hogere uitgaven voor specialistische jeugdhulp zijn wij genoodzaakt tot een incidentele en structurele bijstelling van de budgetten. In 2017 zijn wij geconfronteerd met een nadeel van per saldo € 800 aan additionele kosten over de periode 2015-2016. Ondanks de controleverklaringen van de zorgaanbieders, zijn er na de besluitvorming over de jaarrekening 2016 van de gemeente Veldhoven nog facturen ontvangen over verleende zorg over deze voorgaande periode. Daarnaast zien wij een autonome toename van de zorgvraag en een significante toename van de toegekende zorg van zowel de A- als de B-contracten. Deze ontwikkeling is niet specifiek voor Veldhoven en past in de landelijke trend. Voor Veldhoven betekent dit een structurele bijstelling van € 2.100 voor specialistische jeugdzorg. Voor de periode tot en met 2020 wordt de dekking gevonden in de reserve sociaal deelfonds. Vanaf 2021 komen de kosten ten laste van de exploitatie.

Wij zetten op zowel regionaal als lokaal niveau in op het beheersbaar krijgen van de stijgende zorgkosten. Er heeft uitvoerig onderzoek plaatsgevonden naar de contractafspraken. Met de regiogemeenten zijn de afgesloten contracten met de zorgaanbieders geëvalueerd op juridische, financiële en inhoudelijke grondslagen. Met alle inzichten en ervaringen van de afgelopen twee jaar is een geactualiseerde Producten- en Dienstencatalogus (PDC) met objectieve tarieven en een nieuwe overeenkomst opgesteld. De nieuwe overeenkomst borgt de verdere uitwerking van beheersmaatregelen om nog meer grip te krijgen op de inzet van jeugdhulp. Ook werken wij samen met de regiogemeenten en zorgaanbieders aan regionale ontwikkeltafels aan

gezamenlijke pilots om invulling te geven aan de transformatie om met het oog op de toekomst besparingen te kunnen realiseren.

Op lokaal niveau hebben wij interne processen aangescherpt en de extra toetsing ingebouwd bij indicatiestellingen. Op basis van onze analyses kunnen we constateren dat circa 2/3 (66%) van alle indicatiestellingen verstrekt worden door medische of gerechtelijke verwijzingen. Wij zijn in gesprek met de belangrijkste verwijzers om te komen tot een collectief bewustzijn van de sterk oplopende kosten en te komen tot scherpere afspraken tussen medische verwijzers en de gemeente. Ook bij de uitvoering van de door de gemeenteraad vastgestelde kadernota Jeugd ligt de focus op huisartsen. Wij zetten in op meer begeleiding door praktijkondersteuners jeugd binnen de huisartsenpraktijken met als doel het beperken of voorkomen van directe doorverwijzingen naar duurdere vormen van zorg. Verder intensiveren wij de vorming van de basisstructuur. In eerste instantie krijgt dit vorm via het vergroten van de zichtbaarheid van het Centrum voor Jeugd en Gezin bij kinderopvangorganisaties en instellingen voor primair en voortgezet onderwijs.

Met alle ingezette en nog in te zetten maatregelen op regionaal en lokaal niveau willen wij meer grip krijgen op de kosten voor specialistische zorg. Wij realiseren ons dat wij ook in de aankomende jaren nog steeds geconfronteerd blijven met hoge kosten. Derhalve vragen wij in regionaal verband ook aan de rijksoverheid om een heroverweging van de beschikbaar gestelde budgetten voor specialistische jeugdhulp.

Vaststellingsovereenkomst gasvulstation

De gemeente en de eigenaar van het gasvulstation op Habraken hebben een vaststellingsovereenkomst gesloten over een duurzame toekomstbestendige toekomst voor het bedrijf. Bijstelling betreft nadeel € 353.

Verbouwing van de bibliotheek t.b.v. de muziekschool

Door het niet doorgaan van de verbouwing van de bibliotheek t.b.v. de muziekschool kan het krediet van € 1.500 met de daarbij behorende afschrijvingslast (2017: € 38 en structureel € 75) worden afgeraamd. De reeds gemaakte kosten op het krediet ad € 182 worden ten laste van de exploitatie 2017 gebracht.

Door het continueren van de muziekschool aan de Bossebaan, wordt een deel van bezuinigingsopdracht op de vier culturele instellingen niet gerealiseerd, namelijk: € 121 structureel. Echter doordat de huurprijs van de muziekschool nog aangepast moest worden aan een kostprijsdekkende huur (zoals bij de andere instellingen eerder al gebeurd was), blijft per saldo een plus over in de exploitatiebegroting van € 43 in 2018 tot en met 2021 € 76. Uiteraard resulteert dit op programma 1 in lagere huuropbrengsten.

Afwikkeling financieringsfonds Stedelijk Gebied Eindhoven

Ontvangst € 141 afwikkeling financieringsfonds Stedelijk Gebied Eindhoven omdat onbenut bedrag wordt teruggestort aan de partners die het hebben ingelegd.

Septembercirculaire gemeentefonds (excl. sociaal domein)

De gevolgen van de septembercirculaire 2017 ten opzichte van de meicirculaire 2017 voor de jaren 2017 tot en met 2020 zijn respectievelijk nadelig €295, voordelig € 54, nadelig € 32 en voordelig € 24. Aanpassing 2017 betreft voornamelijk lager accres door meevallers op de rijksbegroting en doordat gemeenten meer declareren in 2017 bij het BTW compensatiefonds wat gevolgen heeft voor de uitname uit het gemeentefonds.

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Kwartaal III 2017

Programma 1 Stedelijke ontwikkeling

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Stedelijk gebied - Uitbreiding woonfunctie in het centrumgebied	
	Stedelijk gebied - Kwaliteitsimpuls Citycentrum	
2.	Nieuwbouwwijken - Ontwikkeling Zilverackers	
3.	Omgevingswet - Organisatie voorbereiden op inwerkingtreding in 2019.	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 1	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6500	Eigendommen/grond	368	372	279	253	350	
6501	Stedenbouw	817	815	612	538	893	
6503	Bougrondexploitatie	13.751	12.752	9.674	3.140	17.682	1,6
6506	Eigendommen/gebouwen	2.163	3.823	2.736	1.471	3.627	4
6508	Afbouw bge compl./beheer						
6509	Afbouw bge compl./realisatie		62	47	1	62	
6514	Projecten derden (niet-BGE)	43	43	32	35	43	
	Totale lasten	17.142	17.867	13.380	5.438	22.657	
Baten							
6500	Eigendommen/grond	262	349	244	147	349	
6501	Stedenbouw				1	36	
6503	Bougrondexploitatie	13.751	12.752	9.674	3.140	17.682	1,6
6506	Eigendommen/gebouwen	3.917	4.819	3.519	3.745	4.749	3,4
6508	Afbouw bge compl./beheer						
6509	Afbouw bge compl./realisatie		62	47		62	
6514	Projecten derden (niet-BGE)	282	282	211	5	282	
	Totale baten	18.212	18.264	13.695	7.038	23.160	
	Saldo (- = nadeel)	1.070	397	315	1.600	503	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 1	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6500	727700	Groene grond Zilverackers algemeen	I	0	0	13	0	
6500	728200	Zittard 7,8	I	0	0	0	822	2
6501	728600	Centrum Ontwikkelingsprogramma	U	19	-6	223	-6	
6501	728600	Centrum Ontwikkelingsprogramma	I	0	0	5	-6	
6501	728700	Herinrichting openbaar gebied Run 1000	U	0	54	12	54	
6501	728700	Herinrichting openbaar gebied Run 1000	I	0	84	0	54	
6506	722607	Parkeervoorzieningen brede school Midden	U	0	0	1	0	
6506	726200	Verbreding scholen	U	0	293	4	169	5
6506	726200	Verbreding scholen	I	0	169	0	169	
6506	729100	Sondervick 11 (grond)	U	0	197	0	197	
6506	729101	Sondervick 11 (opstal)	U	0	166	0	166	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017
(Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Correctie verwerking verlies Alm-Phoenix	Bijstellen vrije reserve 2017: € 88 (voordeel)
	Het verlies van BGE Alm Phoenix is in kwarap I 2017 ten onrechte onttrokken uit de vrije reserve. Het verlies is t.l.v. de daarvoor bestemde verliesvoorziening gebracht.	
2	Percelen Zittard 7 en 8 zijn nodig voor aanleg Zilverbaan	Afwaarderen Zittard 7 en 8 en ophogen krediet van de Zilverbaan
	Percelen Zittard 7 en 8 zijn nodig voor de aanleg van de Zilverbaan. Dit leidt tot afwaardering vaste activa en ophoging van het krediet voor de Zilverbaan. Op programma 1 leidt dit tot structureel lagere rente lasten van € 7 (vanaf 2018).	
3	Niet verhuizen muziekschool en niet verhuren expositieruimte 't ouwe Slot	Bijstellen huuropbrengsten 2017: € 0, 2018 nadeel € 57, 2019 t/m 2021: nadeel € 43.
	Bijstellen naar marktconforme huur, overigens wordt op programma 11 de subsidie aan 't ouwe Slot en de muziekschool bijgesteld.	
4	Actualisatie verkoop panden	Bijstellen vrije reserve 2017: Nadeel € 70, 2018: voordeel € 32
	Verkoop pand Oude Kerkstraat was geraamd in 2018, maar is verkocht in 2017	
5	Afsluiten krediet verbreding basisscholen	Aframen krediet 2017: voordeel € 124
	Het krediet verbreding basisscholen kan mede doordat er op twee locaties geen gebruik zal worden gemaakt van verbreding met een voordeel van € 124. worden afgesloten. In totaal zijn 7 van de 9 basisscholen (zijnde niet MFA) verbreed middels het onderbrengen van kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en/ of peuterwerk binnen hun gebouw. De overige 2 basisscholen zullen in plaats van verbreding van hun eigen gebouw gebruik gaan maken van voorzieningen in de directe omgeving.	
6	Aanpassing jaarschijf 2017 bouwgrondexploitatie	Bijstellen zowel lasten als baten € 5.018 op de bouwgrondexploitatie (budgettair neutraal)
	Bijstelling jaarschijf 2017 op basis van de meerjarenbegroting bouwgrondexploitatie van de begroting 2018.	

Programma 2 Wonen

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Regionaal bouwperspectief - Bij aanpassing actuele marktvrage verevening eventuele negatieve effecten regionale bouwopgave	
2.	Woningbouwcorporaties - Belangrijke rol corporaties bij bouw/huur/inbreng publieke ruimte en maken prestatieafspraken op basis van Woonvisie.	
3.	Woningbouw: Evenwichtige verdeling huur/koop/sociale woningbouw	
	Woningbouw: Voldoende aanbod alle doelgroepen	
	Woningbouw: Stimulering (ver)bouw levensloopbestendige woningen	
4.	Starters: Facilitering CPO-initiatieven en ontwikkeling mogelijkheden starterswoningen	
	Starters: Streven naar substantiële verkorting wachttijden starters sociale huurmarkt	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 2	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
	(Bedragen in € 1.000,-)						
	Lasten						
6510	Volkshuisvesting	302	302	226	145	302	
	Totale lasten	302	302	226	145	302	
	Baten						
6510	Volkshuisvesting	162	112	84	46	112	
	Totale baten	162	112	84	46	112	
	Saldo (- = nadeel)	-140	-190	-142	-99	-190	

Prod. nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 2	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6510	799112	Leningen u/g: startersleningen	I	127	127	0	127	
6510	729500	Tijdelijke huisvestingslocaties	U	0	744	28	744	
6510	729500	Tijdelijke huisvestingslocaties	I	0	56	1	56	

Programma 3 Veiligheid

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Woninginbraken - Aantal woninginbraken met 15% verminderen tov 2013	
2.	Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit - Verkrijgen inzicht en aanpakken	
3.	Jeugd - Aantal incidenten jeugdoverlast met 10% verminderen tov 2013	1
	Jeugd - Alle criminele/overlastgevende jeugdgroepen: één groep één plan	
	Jeugd - Aantal criminele/overlastgevende jeugdgroepen tot 0 terugdringen	1
	Jeugd - Aantal verwijzingen Halt	
	Jeugd - Harde kern jongeren	
4.	Geweld: Daling aantal geweldsmisdrijven tov 2013	
5.	Veilige woonomgeving/sociale kwaliteit: Escalatie vanuit kwetsbare groepen beheersbaar maken	2
	Veilige woonomgeving/sociale kwaliteit: Realiseren 2 projecten ter bevordering bewustwording kwetsbare inwoners	
6.	Winkeldiefstallen	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 3	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
	(Bedragen in € 1.000,-)						
	Lasten						
6162	Crisisbeheersing/rampenbestr.	47	47	35	3	47	
6163	Regionale veiligheidszorg	1.989	1.899	1.447	1.899	1.899	
6164	Veiligheid	355	378	277	235	378	
	Totale lasten	2.391	2.324	1.759	2.137	2.324	
	Baten						
6162	Crisisbeheersing/rampenbestr.						
6163	Regionale veiligheidszorg						
6164	Veiligheid				-2		
	Totale baten	0	0	0	-2	0	
	Saldo (- = nadeel)	-2.391	-2.324	-1.759	-2.139	-2.324	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017

(Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Aanwezigheid overlastgevende jeugd Er is één overlastgevende jeugdgroep actief. Er is nu meer grip op deze groep, wat tot gevolg heeft gehad dat het na de zomervakantie rustig is geweest. Dit is nog wel afgedwongen met een repressieve aanpak. Het proces van samenspraak met de buurt en de preventieve aanpak van de jongste jongeren heeft daarom nog steeds de volle aandacht. Er zijn ook twee nieuwe hinderlijke groepen geïdentificeerd, die strak worden gemonitord. Het is nu weer rustig rondom deze groepen. Dit is echter deels een seizoensinvloed. Daarom wordt de preventieve inzet ook voor hen gecontinueerd.	Continueren van de gekozen aanpak
2	Stijging van het aantal incidenten. In het peiljaar 2013 waren er 95 incidenten. In 2016 is dit opgelopen tot 193. In 2016 vonden er in de periode januari tot en met augustus 158 incidenten plaats. In de zelfde periode in 2017 waren dat er 166.	Intensivering van de samenwerking van gemeente en ketenpartners.

Programma 4 Beheer openbare ruimte

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Gedragverandering bij inwoners en bedrijven voor een omgeving die schoon en op orde is - Stimulering bewustwording meer verantwoordelijkheid voor eigen omgeving	
2.	Verbetering kwaliteit groenbeheer en groenonderhoud – Onderzoek gericht op wijze aanbesteden/controle werkzaamheden/social return/bewonersparticipatie/mogelijkheden zwerfvuil	
3.	Effectieve bestrijding overlast door plaagdieren - Onderzoek en bestrijding in overleg met inwoners plaaggebied	1
4.	Herinrichting 't Look heeft stevig draagvlak onder bewoners - Aandachtspunten heldere communicatie en overleg tijdens uitvoering	
5.	Kwaliteitsimpuls voor de wijken - Daar waar mogelijk bewoners betrekken bij inrichting wijken. Voortgangsrapportage met aandacht voor tevredenheid bewoners	
6.	Vernielingen en beschadigingen – Inzichtelijk maken aantal vernielingen en beschadigingen gemeentelijke objecten in openbare ruimte.	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 4	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
	(Bedragen in € 1.000,-)						
	Lasten						
6165	Verlichting	780	776	582	275	764	
6166	Voorzieningen honden	213	213	159	121	213	
6502	Vastgoedinformatie	58	58	44	67	58	
6505	Inrichting openbaar gebied	159	160	120	202	160	
	Totale lasten	1.210	1.207	905	665	1.195	
	Baten						
6165	Verlichting	62	58	44	10	46	
6166	Voorzieningen honden						
6502	Vastgoedinformatie	31			6		
6505	Inrichting openbaar gebied						
	Totale baten	93	58	44	16	46	
	Saldo (- = nadeel)	-1.117	-1.149	-861	-649	-1.149	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 4	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6165	780517	Vervangingsinvesteringen masten 2017	U	75	71	13	71	
6165	780617	Vervangingsinvesteringen armaturen 2017	U	721	542	100	192	2
6165	780701	Vervanging.inv.openb.verlichting (alg)	U	0	0	17	0	
6505	709117	Beheersmaatr.Cobbeek 2008/2009/2010	U	0	3	0	3	
6505	712700	Verblijfsgebied 't Look	U	1.830	1.666	278	1.066	3

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017
(Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1*	64 meldingen plaagdieren 3 ^e kwartaal 2017 (In 2016 3 ^e kwartaal 198 meldingen)	Geen financiële bijstelling.
2	Integrale gefaseerde aanpak 't Look 2 ^e fase Door de integrale gefaseerde aanpak van 't Look fase II, worden de vervangingswerkzaamheden armaturen niet meer in 2017, maar begin 2018 uitgevoerd: € 350 schuift door naar 2018.	€ 350 krediet doorschuiven van 2017 naar 2018.
3	Uitgebreide samenspraak De 2e fase van de Herinrichting 't Look is, na uitgebreide samenspraak vooraf met bewoners, in uitvoering. Hierdoor is de fasering bijgesteld. Er schuift € 600 door van 2017 naar 2018.	€ 600 krediet doorschuiven van 2017 naar 2018.

*) Onderwerp vermeld vanwege politiek gevoelig thema.

Programma 5 Bereikbaarheid

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Zilverbaan – Tempo aanleg volgt tempo ontwikkelingen dorpen Zilverackers	
2.	Kempenbaan – Reconstructie en aansluiting A67 worden gerealiseerd	1
	Hoofdontsluiting 't Look – Wegenplan wordt heringericht	
3.	Impuls fietsgebruik – Onderhoud/verbeteringen/knelpunten aanpakken; mogelijkheid fietspad tussen Sondervick en Hoge Boght onderzoeken	
4.	Verbeteren aansluiting OV op centrumgebied – Onderzoek mogelijkheden centraal punt in centrumgebied ter verbinding Veldhovense lijnen	
5.	Inritconstructies – Aanpassing/verwijdering hoge inritten en aandacht snelheidsremmende maatregelen zoals drempels	
6.	N69: Uitgangspunt is raadsbrede standpuntbepaling	
	N69: Uitgangspunt is dat aanleg geen extra kosten voor Veldhoven leidt	
	N69: Voorkomen overlast door sluipverkeer	
7.	Parkeerbeleid – Budget neutrale parkeeroplossing met verlenging verblijfstijd in Citycentrum	
8.	Inzicht in verkeersongevallen – Inzicht verkrijgen in ziekenhuisopname na verkeersongeval met voertuig. Inzicht verkrijgen in verkeersongevallen met gewonde fietsers.	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 5	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6170	Verkeersobjecten	661	596	447	153	592	
6171	Mobiliteit en veiligheid	156	186	132	136	186	
6173	Wegen	2.248	2.271	1.703	879	2.250	
6175	Werken voor derden/nutsv.	46	46	35	59	46	
6176	Werken voor derden/overige	68	68	51	79	68	
6180	Exploitatie parkeerbedrijf	1.140	1.107	830	718	1.086	
Totale lasten		4.319	4.274	3.198	2.024	4.228	
Baten							
6170	Verkeersobjecten	21	25	19	16	21	
6171	Mobiliteit en veiligheid				5		
6173	Wegen	84	84	63	101	84	
6175	Werken voor derden/nutsv.	47	47	35	4	47	
6176	Werken voor derden/overige	64	64	48	64	64	
6180	Exploitatie parkeerbedrijf	1.299	1.299	975	781	1.299	
Totale baten		1.515	1.519	1.140	971	1.515	
Saldo (- = nadeel)		-2.804	-2.755	-2.058	-1.053	-2.713	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 5	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6170	780702	Vervanging investeringen VRI	U	0	114	4	64	
6170	780917	Vervanging investeringen VRI 2017	U	28	28	6	28	
6173	707200	Verlengde Oersebaan(west.ontsluit.route)	U	0	81	0	81	
6173	707201	Verlengde Heerbaan (WOR)	U	0	14	0	14	
6173	707202	Zilverbaan (WOR)	U	2.563	2.717	634	3.520	2
6173	707202	Zilverbaan (WOR)	I	1.551	1.522	0	1.522	
6173	707203	Aansluiting A67 (BNR)	U	17.795	1.336	802	1.336	
6173	707203	Aansluiting A67 (BNR)	I	16.688	1.336	6	1.336	
6173	707204	Rec.Kempenb.deel richting A67 (BNR)	U	0	0	7	0	
6173	707205	Rec.Kempenb.tussengedeelte (BNR)	U	100	612	61	412	1
6173	707205	Rec.Kempenb.tussengedeelte (BNR)	I	0	-63	23	-63	
6173	707206	Rec.Kempenb.deel richting A2 (BNR)	U	395	422	157	347	1
6173	707206	Rec.Kempenb.deel richting A2 (BNR)	I	395	452	0	347	1
6173	709114	Herinrichting Oude Kerkstraat	U	740	90	4	90	
6173	709122	Herinrichting Locht	U	956	956	0	956	
6173	711400	Kruispunt B.van Hoofflaan-Provincialeweg	I	0	0	-10	0	
6173	722116	VCP Heistr./Kruisstr/P.Zuidlaan 2010/'11	U	0	121	1	31	
6173	724100	Verblijfsgebied Zandoerle	U	0	298	0	198	3
6173	729400	Inrichting openbaar gebied entree ASML	U	0	750	10	750	
6173	729400	Inrichting openbaar gebied entree ASML	I	0	641	0	641	
6173	780312	Rollend materieel 2016	U	166	177	25	177	
6173	780313	Rollend materieel 2017	U	38	38	0	38	
6180	713100	Actualiseren parkeren maaiveld	U	0	105	6	105	
6180	713101	Actualiseren parkeren parkeergarage	U	0	53	0	53	
6180	713102	LED-verlichting parkeergarage	U	0	100	0	25	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017

(Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Vertraging bodemsanering	€ 275 krediet doorschuiven van 2017 naar 2018
	Halverwege 2017 is geconstateerd dat bodemsanering, die moet worden uitgevoerd door een grondeigenaar zelf, niet naar behoren is uitgevoerd. Hierdoor lopen de werkzaamheden op de Run 4500 vertraging op. Voor het project Kempenbaan zal hierdoor € 275 doorgeschoven worden naar 2018.	
2	Percelen Zittard 7 en 8 zijn nodig voor aanleg Zilverbaan	Ophogen krediet van de Zilverbaan en afwaarderen Zittard 7 en 8
	Percelen Zittard 7 en 8 zijn nodig voor de aanleg van de Zilverbaan. Dit leidt tot afwaardering vaste activa en ophoging van het krediet voor de Zilverbaan. Op programma 5 Bereikbaarheid leidt dit tot hogere kapitaallasten (nadeel) in 2017: €0, 2018: € 22, 2019 tot en met 2021: € 38.	
3	Meer afstemming omwonenden	€ 100 krediet doorschuiven van 2017 naar 2018
	Door meer afstemming met omwonenden in de beginfase van het project verblijfsgebied Zandoerle is er vertraging ontstaan in de uitvoeringswerkzaamheden. Het project wordt begin 2018 afgerond.	

Programma 6 Natuur- en recreatiebeheer

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Planontwikkeling – Totstandkoming met inbreng en in samenwerking met inwoners en organisaties	
2.	Actief betrokken inwoners – Betrokkenheid van inwoners bij natuur- en recreatiebeheer	
3.	Sponsoring openbaar gebied – Ontwikkeling sponsorbeleid openbare en publieke ruimten; zoeken naar alternatieve reclame-uitingen sponsoring groen	
4.	Kiosk Hazewinkel – Exploitatie op niet-commerciële basis en onderzoek mogelijkheden toiletvoorziening/kiosk in samenwerking met derden	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 6	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6151	Openbaar groen	2.737	2.763	2.071	1.733	2.746	1
6330	Toerisme	93	93	70	77	93	
6331	Kinderboerderij	105	109	81	82	109	
6440	Landschapsbeleid						
Totale lasten		2.935	2.965	2.222	1.892	2.948	
Baten							
6151	Openbaar groen	75	104	78	41	88	1
6330	Toerisme						
6331	Kinderboerderij						
6440	Landschapsbeleid						
Totale baten		75	104	78	41	88	
Saldo (- = nadeel)		-2.860	-2.861	-2.144	-1.851	-2.860	

Prod. nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 6	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6151	723203	Speelvoorzieningen 2013-2015	U	0	42	2	42	
6151	780700	Vervangingsres.inv.openbaar groen (alg)	U	0	0	7	0	
6151	780717	Vervangingsinvesteringen bomen 2017	U	142	102	43	102	
6151	780817	Vervangingsinvestering openbaar groen 2017	U	1.154	767	301	517	1
6331	726405	Kiosk met toiletvoorziening kinderboerderij	U	0	80	18	80	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017
 (Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Krediet vervangingsinvesteringen openbaargroen 2017 doorschuiven naar 2018	€ 250 doorschuiven van 2017 naar 2018.
	Door de grotere hoeveelheid voorbereidende werkzaamheden is het moment van uitvoeren verschoven en afgerond in 2018 (zoals bij Mariaplein, Buizerd en vervangingen groen algemeen). € 250 wordt doorgeschoven naar 2018.	

Programma 7 Sociaal domein

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Decentralisaties – Effectieve inbedding binnen beleid en uitvoering; Raad ook betrokken bij organisatie en uitvoering kaders; einddoel heldere organisatiestructuur met betaalbare zorg en adequate hulp zorgvragers	
2.	Financiële bedrage Rijk – Decentralisaties budgetneutraal implementeren; sociaal deelfonds vullen met overschotten rijksbijdragen	2
3.	Transformatie en Innovatie (nieuw) – Nieuwe rol gemeente (kanteling van organisatie) en faciliteren samenleving (proeftuin/innovatie)	
4.	Jeugdzorg - Raad stelt kaders vast en benoemd resultaten jeugdzorg	
	Jeugdzorg - Nieuw integraal jeugdbeleid met aandacht voor kwetsbare jeugd; heldere relatie met preventief gemeentelijk jeugdbeleid	
5.	Stageplaatsen en leerwerkplekken – Voor doelgroepen samenwerking in regionaal verband en lokaal bij reïntegratie zorgen voor maatwerktrajecten. 1. Percentage uitkeringsgerechtigden (<27 jaar) tov landelijk gemiddelde	1
	2. Percentage oudere uitkeringsgerechtigden (>45 jaar) tov landelijk gemiddelde	
6.	Economische participatie – Activiteiten mensen met achterstand op arbeidsmarkt; visie op inzetten instrumentarium economische participatie nodig	
7.	Minimabeleid en maatschappelijke participatie - Vaststelling minima- en armoedebeleid met actieve participatie inwoners	
	Minimabeleid en maatschappelijke participatie - Arrangementen voor (nog) niet economisch participerende uitkeringsgerechtigden; herijking instrumenten voor deze doelgroep : 1. Aanwezigheid minima- en armoedebeleid	
	2. Aanwezigheid van visie op uitwerking maatschappelijke participatie voor doelgroep niet-werkende uitkeringsgerechtigden.	
	3. Percentage uitkeringsgerechtigden dat maatschappelijk actief is.	
8.	Uitkeringsgerechtigden - Beperken instroom en bevordering uitstroom binnen budget van Rijk 1. Aantal Veldhovense deelnemers aan regionale trajecten.	
	2. Saldo uitstroom/instroom	
	Uitkeringsgerechtigden - Vanuit Participatiewet vormgeven levering tegenprestatie voor uitkering en participeren in werkleerbedrijf	
9.	Zorgverlening inwoners – Duidelijke regels doelgroep/één aanspreekpunt/meting klanttevredenheid/streven naar optimale dienstverlening	
10.	Collectieve voorzieningen - Stimuleren ontwikkeling diensten ter bevordering zelfredzaamheid inwoners	
	Collectieve voorzieningen - Ondersteuning initiatieven dagbesteding met spreiding over wijken	

Doelstellingen		Toel. nr.
11.	Zorg in de wijk – Ondersteuning op wijkniveau met inzet op het verbinden van netwerken van professionals en vrijwilligers in de basisstructuur	
12.	Vrijwilligerswerk – Beroep op mantelzorgers en vrijwilligers wordt groter	
13.	Respijtzorg – Steunen ideeën en initiatieven rondom respijtzorg	
14.	Zorgsites – Daar waar nodig verbeteren; jaarlijkse toename aantal matches	
15.	Ondernemerschap – Gesubsidieerde instellingen realiseren eigen en bredere doelstellingen volgens budgetafspraken	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 7	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6400	Jeugdbeleid	287	287	215	269	287	
6404	Opvang vreemdelingen (WI)	148	259	193	294	259	
6405	GGD	734	734	551	713	734	
6408	Alg. beleid maatsch. onderst.	1.938	1.992	1.493	1.546	1.991	
6409	Centrum voor Jeugd en Gezin	1.357	1.358	1.018	1.125	1.358	
6411	WMO	10.413	10.110	7.570	6.573	10.132	
6420	Subsidiebeleid	352	354	266	280	354	
6427	Samenlevingsopbouw/Roma	259	260	195	195	260	
6428	Samenlevingsopbouw/overige	805	805	604	824	805	
6430	Participatiewet	8.107	9.008	6.755	6.602	8.789	4,6,8,9,10
6432	Overige uitkeringen	225	162	122	21	130	
6434	Minimabeleid	1.117	1.422	1.066	878	1.402	
6436	Uitstroombevordering	1.707	1.713	1.284	840	1.672	3,4,5,7
6437	Sociale werkvoorziening	4.093	4.093	3.070	4.084	4.152	7
6450	Specialistische jeugdhulp	7.746	10.041	7.023	7.450	12.942	2
6451	Samenwerkingsverband jeugd		1.196	859	292	1.196	
Totale lasten		39.288	43.794	32.284	31.986	46.463	
Baten							
6400	Jeugdbeleid	13	13	10		13	
6404	Opvang vreemdelingen (WI)		71	53	4	71	
6405	GGD						
6408	Alg. beleid maatsch. onderst.		50	38		50	
6409	Centrum voor Jeugd en Gezin						
6411	WMO	6.897	6.736	5.041	4.702	6.758	3
6420	Subsidiebeleid						
6427	Samenlevingsopbouw/Roma	105	105	79		105	
6428	Samenlevingsopbouw/overige						
6430	Participatiewet	7.557	7.828	5.871	5.932	7.980	8,9
6432	Overige uitkeringen	232	86	64	47	86	
6434	Minimabeleid	79	79	59	50	79	
6436	Uitstroombevordering	4.786	4.759	3.569	3.411	4.837	3
6437	Sociale werkvoorziening						
6450	Specialistische jeugdhulp	7.641	9.663	6.742	5.620	12.565	2, 3
6451	Samenwerkingsverband jeugd		1.195	859	1.045	1.195	
Totale baten		27.310	30.585	22.385	20.811	33.739	
Saldo (- = nadeel)		-11.978	-13.209	-9.899	-11.175	-12.724	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 7	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6408	799106	Geldlening St.Gezondh.cent. Heikant 1998	I	0	0	0	9	
6408	799108	Geldlening St.Gezondh.cent. Heik 99-01	I	0	0	0	17	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017 (Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing																									
1	Percentage uitkeringsgerechtigden < 27 jaar ligt hoger dan het landelijk gemiddelde	Geen bijsturing.																									
	Het percentage van uitkeringsgerechtigden < 27 jaar is opnieuw met 0,1%, gedaald maar ligt met 12,22% hoger dan het landelijk gemiddelde van 10,13%. Overigens is het landelijk gemiddelde met 0,2 % gestegen.																										
2	Hogere kosten specialistische jeugdhulp. Incidenteel nadeel over 2015 en 2016 in totaal € 809. Structureel nadeel vanaf 2017 van € 2.092	Budgettair neutraal bijstellen																									
	Het incidentele nadeel en het structurele nadeel t/m 2020 wordt gedekt uit de reserve sociaal deelfonds. Deze reserve is niet toereikend en wordt aangevuld vanuit de vrije reserve. In 2017 € 2.734, 2018 € 2.293, 2019 € 2.249 en 2020 € 2.336. Vanaf 2021 komen de nadelen t.l.v. de exploitatie.																										
3	Septembercirculaire 2017	Budgettair neutrale bijstelling																									
	Vanuit het gemeentefonds heeft het Rijk de middelen voor de decentralisaties als volgt aangepast:																										
		<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>WMO</td> <td>-12</td> <td>-82</td> <td>-95</td> <td>-134</td> </tr> <tr> <td>Jeugd</td> <td>-82</td> <td>-84</td> <td>-64</td> <td>-56</td> </tr> <tr> <td>Participatie</td> <td>78</td> <td>35</td> <td>40</td> <td>54</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>-16</td> <td>-131</td> <td>-119</td> <td>-136</td> </tr> </tbody> </table>		2017	2018	2019	2020	WMO	-12	-82	-95	-134	Jeugd	-82	-84	-64	-56	Participatie	78	35	40	54	Totaal	-16	-131	-119	-136
		2017	2018	2019	2020																						
WMO	-12	-82	-95	-134																							
Jeugd	-82	-84	-64	-56																							
Participatie	78	35	40	54																							
Totaal	-16	-131	-119	-136																							
Deze nadelen worden verrekend met de reserve sociaal deelfonds																											
4	Capaciteitsallocatie	Budgettair neutrale bijstelling																									
	Er is personele capaciteit ingezet voor het behandelen, beheren en betalen van uitkeringen. Er wordt voor € 60 personele kosten overgeheveld.																										
5	Minder kosten re-integratie	Storting in reserve sociaal deelfonds € 220																									
	Lagere kosten voor het begeleiden van NUGgers naar werk door kleinere doelgroep, het verrichten van maatwerk en het inzetten van goedkopere arrangementen.																										
6	Betere economische situatie en inzet op uitstroom	Lasten voor 2017 naar beneden bijstellen																									
	De uitkeringslasten voor 2017 kunnen met € 270 worden afgeraamd.																										
7	Correctie Meicirculaire 2017 en septembercirculaire 2017	Budgettair neutrale bijstelling																									
	In de meicirculaire 2017 zijn de inkomsten Participatie opgehoogd (t/m 2019). Deze zijn per saldo verrekend in de reserve sociaal deelfonds. Echter volgens de septembercirculaire zijn de volgende bedragen zijn bestemd voor het sociaal werkbedrijf; 2017 € 59, 2018 € 70 en 2019 € 38.																										

8	Personele capaciteit	Budgettair neutrale bijstelling
	Vanwege detachering van een medewerker naar een andere gemeente, wordt ingehuurd. Met de vergoeding wordt het inhuurbudget verhoogd (€ 67)	
9	Betere economische situatie	Lasten uitkeringen bijstellen
	Het aantal uitkeringsgerechtigden binnen de regelingen voor ouderen en zelfstandigen daalt. De uitkeringslasten worden als volgt verlaagd: 2017 € 76, 2018 € 11, 2019 € 23 en 2020 € 35	
10	Terugvordering bij fraude	Baten bijstellen
	Binnen de IOAW uitkering wordt voor ruim 3 jaar aan uitkering teruggevorderd vanwege fraude. Hiermee nemen de baten toe met € 50.	

Programma 8 Milieu en duurzaamheid

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Gemeentelijke duurzaamheid – Aandacht hiervoor binnen alle programma's en opnemen nieuwe plannen in duurzaamheidsparagraaf	
2.	Communicatie duurzaamheid aan burgers – Continuering communicatie en 2 publieksacties per jaar	
3.	Afvalinzameling – Inzet is reductie restafval gericht op kostenneutrale inzameling	
	Afvalinzameling – Inzicht verkrijgen in hoeveelheid kilogram huishoudelijk restafval per inwoner.	
4.	Gemeentelijk energieverbruik – Streven naar besparing energieverbruik gemeentelijke gebouwen	
	Gemeentelijk energieverbruik – Inzicht verkrijgen in gebruik hernieuwbare energie voor gemeentelijke gebouwen in eigen gebruik.	
5.	Milieubeleidsplan – In 2017 vaststelling strategische visie op leefomgevingskwaliteit.	
6.	Alternatieve energievormen – Ontwikkeling hiervan en onderzoek hiernaar	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 8	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
	(Bedragen in € 1.000,-)						
	Lasten						
6552	Riolen	5.773	2.715	2.338	844	2.702	
6554	Afval	3.744	4.107	3.080	2.763	4.096	
6555	Begraafplaats	135	145	109	170	145	
6560	Milieubeleid	209	225	165	137	225	
6565	Omgev. beleid (niet milieubel.)	113	113	85	82	113	
6570	Omgevingshandh. en -toezicht	1.042	1.055	795	837	1.419	1,2
	Totale lasten	11.016	8.360	6.572	4.833	8.700	
	Baten						
6552	Riolen	6.229	3.164	2.674	2.722	3.152	
6554	Afval	4.665	5.015	3.761	4.444	5.005	
6555	Begraafplaats	135	135	101	73	135	
6560	Milieubeleid						
6565	Omgev. beleid (niet milieubel.)						
6570	Omgevingshandh. en -toezicht	10	35	21	22	35	
	Totale baten	11.039	8.349	6.557	7.261	8.327	
	Saldo (- = nadeel)	23	-11	-15	2.428	-373	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 8	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6552	731001	Verv.riol.Gend/aanp.stuwp./dremp (V-BRP)	U	130	20	0	20	
6552	731003	Vergroten stamriool Noord (V-BRP)	U	194	194	0	1	3
6552	731005	Riol.verblijfsgebied Look/fase 1 Noord	U	0	0	1	0	
6552	731006	Riol.verblijfsgebied Look/fase 2 Zuid	U	1.000	1.000	0	400	4
6552	731010	Vervanging riolering dek complex Braak	U	0	435	86	435	
6552	731011	Vervanging riolering St. Janstraat	U	270	0	0	0	
6552	731012	Vervanging riolering Oude Kerkstraat	U	628	50	37	50	
6552	731013	Vervanging riolering Zandoerleseweg	U	400	513	0	28	5
6552	731014	Aanpassingen riolering De Run 6000	U	140	10	0	10	
6552	731017	Groen/blauwe zone Heerbaan-Rundgraaf	U	100	34	1	34	
6552	731019	Digital.grondwatermeetnet & beheerpakk.	U	100	91	0	91	
6552	731024	Kleinschalige calamiteiten 2017	U	30	30	1	30	
6552	731030	Vervanging rioleringen 2017	U	40	40	29	40	
6552	731035	Vervanging gemalen & drukriolering 2017	U	20	20	17	20	
6552	731040	KRW-maatregelen 2017-2020	U	600	600	0	600	
6554	710301	Implementatie ondergrondse afvalinzameling	U	0	188	61	38	6
6554	726307	Ondergrondse afvalinzameling PWA	U	0	0	1	0	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017 (Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Handhaven niveau stadstoezicht	Nadeel 2017 van € 23 en structureel € 63
	Om het huidige niveau van stadstoezicht te kunnen handhaven is € 24 in 2017 en € 95 structureel nodig. Vanaf 2018 vervalt ter dekking inhuurbudget van € 32 (voordeel).	
2	Vaststellingsovereenkomst gasvulstation	Nadeel 2017 van € 353
	De gemeente en de eigenaar van het gasvulstation op Habraken hebben een vaststellingsovereenkomst gesloten over een duurzame toekomstbestendige toekomst voor het bedrijf. Bijstelling betreft € 279 voor uitwerking duurzame oplossing van de gebreken en € 12 voor openbaar groen cf. collegevoorstel 18 juli 2017. Daarnaast betreft dit nog aan overige kosten € 64. Totaal nadeel € 353.	
3	Integrale aanpak met project 't Look	Verschuiving krediet € 193 van 2017 naar 2019, € 1.100 van 2018 naar 2019 en € 1.000 van 2019 naar 2020.
	Door de integrale aanpak, waaronder waarborgen doorstroming/verkeersafwikkeling tijdens de werkzaamheden 't Look, worden deze werkzaamheden niet meer in 2018 opgestart.	
4	Uitgebreide samenspraak	€ 600 krediet doorschuiven van 2017 naar 2018
	De 2e fase van de Herinrichting 't Look is, na uitgebreide samenspraak vooraf met bewoners, in uitvoering. Hierdoor kan de fasering worden bijgesteld. Er schuift € 600 door van 2017 naar 2018.	

5	Uitgebreide samenspraak	€ 485 krediet doorschuiven van 2017 naar 2018
	Door meer afstemming met omwonenden in de beginfase van het project is er vertraging ontstaan in de uitvoeringswerkzaamheden. Hierdoor wordt de vervanging van riolering Zandoerleseweg uitgevoerd in 2018.	
6	Gefaseerde uitvoering	€ 150 krediet doorschuiven van 2017 naar 2018
	Omdat de implementatie van de ondergrondse afvalcontainers gefaseerd wordt uitgevoerd wordt een gedeelte van de werkzaamheden doorgeschoven naar 2018.	

Programma 9 Economie

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Versterking en verbreding van het werkaanbod – Actualisatie economisch beleid met periodieke vaststelling uitvoeringsprogramma door college	
2.	Bedrijventerreinen – Eigentijdse uitstraling/hog niveau/goede bereikbaarheid; bedrijventerreinen nauw laten aansluiten op vraag	
	Bedrijventerreinen – Ondersteuning initiatieven ter verbetering (financiële haalbaarheid en noodzaak in relatie tot plannen)	
3.	Ondernemersimago - Ondernemers zijn tevreden met ondernemersklimaat en dienstverlening	
4.	Subsidieverwerving – Maximaal hierop inzetten, vooral vanuit EU	
5.	Kleine bedrijven en detailhandel - Stimulering kleinschalige bedrijvigheid	
	Kleine bedrijven en detailhandel - Goede kwaliteit detailhandel	
	Kleine bedrijven en detailhandel - Evaluatie kwaliteit en resultaten centrum management	
6.	Health Innovation Campus bij MMC – Faciliteren ontwikkeling campus	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 9	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
	(Bedragen in € 1.000,-)						
	Lasten						
6200	Economische zaken	495	2.653	1.451	363	2.698	
6210	Weekmarkt	9	9	7	10	9	
	Totale lasten	504	2.662	1.458	373	2.707	
	Baten						
6200	Economische zaken		2.153	1.077	2.031	2.183	
6210	Weekmarkt	26	26	20	26	26	
	Totale baten	26	2.179	1.097	2.057	2.209	
	Saldo (- = nadeel)	-478	-483	-361	1.684	-498	

Programma 10 Onderwijs

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Huisvesting – Zo efficiënt mogelijk gebruik en inzet schoolgebouwen om structurele leegstand van enige omvang te voorkomen	
	Huisvesting - Herbestemming waar mogelijk van niet meer gebruikte gebouwen/terreinen	
	Huisvesting - Onderzoek naar noodzaak/haalbaarheid onderwijsvoorziening Zilverackers	
2.	Passend onderwijs – Op elkaar afstemmen met jeugdbeleid (zorgklas)	
3.	Promotie technisch onderwijs - Stimuleringsprogramma	
4.	Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten – Actief beleid ter voorkoming en terugdringing	
5.	Achterstandsleerlingen – Zo vroeg mogelijk signaleren en bestrijden taalachterstand	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 10	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6250	Primair onderwijs	2.161	772	615	365	760	
6251	Openbaar onderwijs	7	7	5	5	7	
6252	Speciaal onderwijs	248	267	200	162	256	
6253	Voortgezet onderwijs	1.171	1.171	878	837	1.076	
6254	Volwasseneneducatie	333	133	150	129	133	
6255	Leerplicht	194	195	146	129	195	
6256	Leerlingenvervoer	597	597	448	468	697	1
6257	Onderwijsranddiensten	46	46	35	12	46	
6258	Bestrijd. onderw. achterstanden	143	144	108	18	144	
6259	Natuur- en milieueducatie	4	4	3	4	4	
6260	Peuterspeelz. werk/kind. opv.	285	285	214	110	285	
Totale lasten		5.189	3.621	2.802	2.239	3.603	
Baten							
6250	Primair onderwijs	1.254	410	307	93	410	
6251	Openbaar onderwijs						
6252	Speciaal onderwijs	27	808	606	802	808	
6253	Voortgezet onderwijs	6	6	4	1	6	
6254	Volwasseneneducatie	222		55			
6255	Leerplicht	11	11	8	12	11	
6256	Leerlingenvervoer						
6257	Onderwijsranddiensten						
6258	Bestrijd. onderw. achterstanden	45	63	43	63	63	
6259	Natuur- en milieueducatie						
6260	Peuterspeelz. werk/kind. opv.				27		
Totale baten		1.565	1.298	1.023	998	1.298	
Saldo (- = nadeel)		-3.624	-2.323	-1.779	-1.241	-2.305	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 10	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6250	718209	Meerhoef/Dbruna: 1e inrichting 2009-2012	U	0	101	1	101	
6250	722604	Gemeensch.inrichting brede school Midden	U	0	0	1	0	
6250	722605	Inr.openbare groenvz. brede school Midd.	U	0	0	1	0	
6250	722606	Inr.openb.verharding.brede school Midd.	U	0	0	1	0	
6250	726403	Nieuwbouw kinderboerderij	U	118	252	234	252	
6250	726404	Inrichten openbaar gebied kinderboerderij	U	81	191	94	191	
6250	726500	Herinr.terrein J.Ligthart/Nieuwe Band	U	0	0	1	0	
6250	727902	Fietsparkeren Sondervick College (D, E, F)	U	0	0	1	0	
6250	729200	Afwikkelen buitenruimten MFA midden	U	0	76	6	76	
6252	726302	Inventaris/eerste inrichting VSO-PWA	U	29	0	1	0	
6252	726305	Parkeren PWA	U	0	0	1	0	
6252	726306	Inrichten openbaar gebied PWA (groen, verharding)	U	0	0	1	0	
6253	727904	Verbouwing Kempen Campus -Bk&W-inst	U	80	202	29	202	
6253	727905	Verbouwing Kempen Campus -E-inst	U	0	125	1	125	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017
 (Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Stijging kosten leerlingenvervoer	Bijstellen lasten 2017 € 100 (nadeel)
	Voor 2017 wordt er €100 meer kosten verwacht m.b.t. leerlingenvervoer t.o.v. het huidige budget. Hier liggen meerdere oorzaken aan ten grondslag zoals het sterk toegenomen aantal statushouders dat vervoerd wordt naar De Wereldwijzer en/of het voortgezet onderwijs.	

Programma 11 Kunst en cultuur

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Culturele instellingen – Voeren discussie kerntaken	
2.	Evenementenbeleid: Gemeente is faciliterend met particulier initiatief als drijvende kracht	1
3.	Kunst- en cultuurbeleid – Vernieuwing cultuurnota	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 11	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6300	Bibliotheek	983	983	738	982	983	2
6301	Muziekschool	961	961	721	910	1.105	
6302	Beeldende kunst	54	54	40	20	54	
6303	Kunst- en cultuurbeleid	30	31	23	23	29	
6304	Cultuureducatie	11	11	9		11	
6305	Lokale omroep	35	35	26	35	35	
6306	Theater De Schalm	1.273	1.186	889	1.142	1.173	
6307	Cultuurhistorie	213	213	160	228	228	
6308	Evenementen	108	108	81	71	108	
6309	Amateurkunst	116	116	87	111	116	
6310	Gem. en rijksmonumenten	128	128	96	54	128	
Totale lasten		3.912	3.826	2.870	3.576	3.970	
Baten							
6300	Bibliotheek						
6301	Muziekschool						
6302	Beeldende kunst				4		
6303	Kunst- en cultuurbeleid						
6304	Cultuureducatie						
6305	Lokale omroep						
6306	Theater De Schalm						
6307	Cultuurhistorie						
6308	Evenementen						
6309	Amateurkunst						
6310	Gem. en rijksmonumenten						
Totale baten		0	0	0	4	0	
Saldo (- = nadeel)		-3.912	-3.826	-2.870	-3.572	-3.970	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 11	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6301	713200	Verbouwing bibliotheek tbv muziekschool	U	1.400	1.391	94	73	2
6301	713200	Verbouwing bibliotheek tbv muziekschool	I	0	0	0	182	2
6306	713001	Aanpassing De Schalm (inrichting)	U	0	30	1	30	
6306	718500	Arbomaatregelen De Schalm	U	0	168	238	168	
6306	718502	Arbomaatregelen De Schalm/2012	U	0	115	1	115	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017

(Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Evenementenbeleid	Afzieren van evaluatie
	In de meerjarenbegroting staat als doelstelling evaluatie van het evenementenbeleid. Uit een inventarisatie blijkt dat het geldend beleid nog steeds actueel is. Besloten is geen verdere evaluatie uit te voeren.	
2	Niet verhuizen muziekschool	Vervallen investering € 1.500 met nadeel voor de exploitatie in 2017 van € 144 en structureel lagere afschrijving (voordeel) van € 75. Bijstellen subsidie Art4U: voordeel 2018 € 43, 2019 € 54, 2020 € 65, 2021 € 76.
	Door het niet doorgaan van de verbouwing van de bibliotheek t.b.v. de muziekschool kan het krediet van € 1.500 met de daarbij behorende afschrijvingslast (2017: € 38 en structureel € 75) worden afgeraamd. De reeds gemaakte kosten op het krediet ad € 182 worden ten laste van de exploitatie 2017 gebracht. Door het continueren van de muziekschool aan de Bossebaan, wordt een deel van bezuinigingsopdracht op de vier culturele instellingen niet gerealiseerd, namelijk: € 121 structureel. Echter doordat de huurprijs van de muziekschool nog aangepast moest worden aan een kostprijsdekkende huur (zoals bij de andere instellingen eerder al gebeurd was), blijft per saldo een plus over in de exploitatiebegroting van € 43 in 2018 tot en met 2021 € 76. Uiteraard resulteert dit op programma 1 in lagere huuropbrengsten.	

Programma 12 Sport en recreatie

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Zwembad – Locatiemogelijkheden afwegen voor nieuwe accommodatie	
2.	Kunstgrasvelden – Meerjarenplanning aanleg velden voor optimaal gebruik	
3.	Sportstimulering – Sportstimuleringsprogramma wordt voortgezet	
4.	Kermissen – In samenspraak met wijken behoud kermissen in oude kernen	
5.	Accommodaties – Samenwerking verenigingen stimuleren en waar mogelijk gebruik accommodaties delen; alle kleedaccommodaties privatiseren	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 12	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6320	Buitensportaccommodaties	654	634	471	402	620	1
6321	Binnensportaccommodaties	2.586	2.656	1.992	2.443	2.649	
6322	Sportstimulering	285	286	214	272	286	
6332	Kermissen	64	30	30	45	30	
Totale lasten		3.589	3.606	2.707	3.162	3.585	
Baten							
6320	Buitensportaccommodaties	95	95	71	94	95	1
6321	Binnensportaccommodaties	884	864	648	210	864	
6322	Sportstimulering	1	27	14	26	27	
6332	Kermissen	34			1		
Totale baten		1.014	986	733	331	986	
Saldo (- = nadeel)		-2.575	-2.620	-1.974	-2.831	-2.599	

Prod. nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 12	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6320	725100	Weerbestendig maken sportterreinen	U	0	201	0	201	
6320	780106	Vervangingsinv.buitensport alg.(2012)	U	0	262	0	262	
6320	780199	Lening LED-verlichting sportpark Zeelst	U	0	40	0	40	
6321	727401	voorbereidingskrediet onderzoek Zwembad	U	0	100	22	100	
6321	780000	Vervangingsinvestering.binnensport alg.	U	0	233	3	233	
6321	780006	Vervangingsinvestering binnensport 2015	U	0	25	14	25	
6321	780007	Vervangingsinvestering binnensport 2016	U	0	106	5	106	
6321	780008	Vervangingsinvestering binnensport 2017	U	42	42	28	42	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017
 (Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Beëindiging huurovereenkomst sportcomplex De Heiberg	Eenmalige bijdrage € 175 geeft structureel voordeel € 65
	Op sportcomplex De Heiberg wordt minder gebruik gemaakt van de tennisbanen. De huurovereenkomst met een totaalwaarde van € 253 wordt in één keer afgekocht. Het bedrag van € 175 dat hiermee gemoeid is, wordt ten laste gebracht van de exploitatie 2018 voor sportcomplex De Heiberg. Door het aframen van lasten en baten geeft dit een structureel voordeel van € 65.	

Programma 13 Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Samenwerken met inwoners – Bestaande overlegvormen evalueren	
2.	Gemeenteraad – Bij onomkeerbare besluiten raadskeuze op basis van meerdere mogelijkheden	
3.	Raad en inwoners dichter bij elkaar brengen – Inzet nieuwe media en lokale omroep beter benutten	1
4.	Steunfractieleden – Aanpassing reglement procedure benoeming	
5.	Griffie: Plan van aanpak levendiger maken raadsvergaderingen	1
	Griffie: Inventarisatie wensen verbeteringen (audiovisuele) hulpmiddelen	1
6.	Regionale samenwerking – Deelname alle samenwerkingsverbanden beoordelen op meerwaarde Veldhoven	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 13	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
	(Bedragen in € 1.000,-)						
	Lasten						
6110	Bestuursorganen	712	662	497	439	662	
6111	Bestuursorganen/overige	867	918	688	706	930	
6120	Communicatie	56	56	42	45	56	
6130	Regionale samenwerking	973	959	723	834	959	
6131	Ontwikk. samenwerk. N-Z	2	2	2	2	2	
	Totale lasten	2.610	2.597	1.952	2.026	2.609	
	Baten						
6110	Bestuursorganen						
6111	Bestuursorganen/overige						
6120	Communicatie						
6130	Regionale samenwerking				169	169	2
6131	Ontwikk. samenwerk. N-Z						
	Totale baten	0	0	0	169	169	
	Saldo (- = nadeel)	-2.610	-2.597	-1.952	-1.857	-2.440	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017
 (Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Vertraging (was in 2016 voorzien).	In de presidiumvergadering van 1 februari 2017 is een voorstel gedaan om de genoemde onderwerpen aan te pakken.
	De resultaten worden aan de raad gepresenteerd in november.	
2	Regionale samenwerking	Incidenteel voordeel 2017 van € 169
	Ontvangst € 141 afwikkeling financieringsfonds Stedelijk Gebied Eindhoven omdat onbenut bedrag wordt teruggestort aan de partners die het hebben ingelegd. Wij hebben een bedrag van € 28 ontvangen als resultaat uitkering MRE 2016.	

Programma 14 Publieksdienstverlening

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Klanttevredenheid: Streven naar goede dienstverlening aan burger (minimaal 7)	
	Klanttevredenheid: Verbetering klachtmeldsysteem voortdurend aandachtspunt	
2.	Toegankelijkheid: Garanderen voor alle inwoners via bij voorkeur digitaal aanbieden	
	Toegankelijkheid: Wijkatlas digitaliseren	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 14	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
(Bedragen in € 1.000,-)							
Lasten							
6141	Documentenverstr. en mutaties	982	998	748	820	1.002	
6142	Burgerlijke stand	59	64	48	28	60	
6143	Verkiezingen	114	70	70	50	55	
6520	Omgevingsvergunningen	913	961	720	683	961	
Totale lasten		2.068	2.093	1.586	1.581	2.078	
Baten							
6141	Documentenverstr. en mutaties	690	690	518	685	690	
6142	Burgerlijke stand	69	69	51	62	69	
6143	Verkiezingen						
6520	Omgevingsvergunningen	993	993	745	875	1.013	
Totale baten		1.752	1.752	1.314	1.622	1.772	
Saldo (- = nadeel)		-316	-341	-272	41	-306	

Programma 15 Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Doelstellingen		Toel. nr.
1.	Verlaging vreemd vermogen: Middelen aanwenden ter verbetering schuldpositie	
	Verlaging vreemd vermogen: Stijging woonlasten beperken tot inflatiecorrectie	1
	Verlaging vreemd vermogen: inflatiecorrectie is onderdeel van nieuwe begrotingsbesprekingen	
2.	Planning & Control cyclus – Bij het opstellen van het coalitieprogramma en de jaarprogramma's wordt van deze cyclus gebruik gemaakt	
3.	Bedrijfsvoering – Aansturing organisatie: a. Formatie b. Bezetting c. Apparaatskosten d. Externe inhuur e. Overhead	

Prod. nr.	Omschrijving producten programma 15	Primitief budget	Budget na wijz.	t/m kwartaal 3		Verwacht budget	Toel. nr.
				Budget	Realisatie		
	(Bedragen in € 1.000,-)						
	Lasten						
6610	Financiering	1	1	1		1	
6611	Algemene baten en lasten	2.457	3.517	1.985	847	6.266	2,3,7
6612	Belastingen	651	714	535	530	743	5
6613	Algemene uitkering	4	4	3	5	4	
6614	Overhead	9.300	9.385	7.026	6.999	9.399	
	Totale lasten	12.413	13.621	9.550	8.381	16.413	
	Baten						
6610	Financiering	313	341	270	116	341	
6611	Algemene baten en lasten	2.148	3.407	1.899	101	5.913	3
6612	Belastingen	9.799	9.799	7.349	9.728	9.752	4
6613	Algemene uitkering	33.866	35.405	26.295	27.981	35.110	6
6614	Overhead	110	92	69	304	128	
	Totale baten	46.236	49.044	35.882	38.230	51.244	
	Saldo (- = nadeel)	33.823	35.423	26.332	29.849	34.831	

Prod nr.	Krediet nr.	Omschrijving krediet programma 15	U/I	Primitief krediet	Krediet na wijz.	Realisatie t/m kw 3	Verwacht krediet	Toel. nr.
6612	726600	Vooronderzoek implementatie BGT	U	0	0	1	0	
6612	727806	Basisregistratie	U	0	47	21	47	
6612	727807	Aansluiting WOZ systeem	U	0	7	1	7	
6614	727800	Bekendmakingen implementeren (pijler 1)	U	0	5	0	5	
6614	727809	Doorontwikkeling intranet	U	0	20	0	20	
6614	727810	Doorontwikkeling website	U	0	13	0	13	
6614	729300	Maatregelen veiligheidsvoorz.frontoffice	U	0	36	69	70	

Toelichting op afwijkingen kwartaal 3 en budgettaire verwachting 2017 (Bedragen in € 1.000,-)

Verwijzing	Oorzaak	Oplossing / bijsturing
1	Woonlasten	-
	Doordat de OZB met 2,5 % extra is gestegen in 2017 is het niet mogelijk om de stijging woonlasten in 2017 te beperken tot de inflatiecorrectie.	
2	Rente	Bijstellen budget rente per saldo van € 328 nadelig.
	Een lagere omslagrente van 1% naar 0,7% welke toegerekend kan worden aan activa dit geeft op dit product een nadeel van € 371. Een lagere rente van 1,9% naar 1,8% welke toegerekend kan worden aan Bouwgrondexploitatie geeft een nadeel van € 120. Werkelijke betaalde en ontvangen rente geeft een voordeel van € 163.	
3	Herrekende te betalen vennootschapsbelasting	Bijstelling vennootschapsbelasting (budget neutraal)
	Deze wijziging is het gevolg van de herrekende te betalen vennootschapsbelasting over de resultaten van de bouwgrondexploitatie. Aangezien de lasten voor vennootschapsbelasting worden gedekt uit de algemene vrije reserve kan de onttrekking uit de algemene vrije reserve met hetzelfde bedrag worden verrekend. Bijstelling 2017 lagere VPB € 228, voor de jaren 2018 tot en met 2020 hogere VPB van respectievelijk € 132, € 95 en € 91.	
4	Belastingen	Bijstellen OZB en toeristenbelasting
	Bijstelling baten OZB als gevolg van hogere leegstand en lagere prijsontwikkeling dan waarbij is uitgegaan bij de begroting geeft een nadeel van €112. Hogere toeristenbelasting veroorzaakt door het aantal overnachtingen per locatie en locaties waar overnacht kan worden voordeel 2017 € 65 waarvan structureel € 45.	
5	Belastingen	Bijstelling incidentele kosten 2017 nadeel € 29.
	Kosten mailing digitalisering belastingaanslagen en extra kosten hondencontrole 2017 geeft incidenteel extra lasten van € 29.	
6	Verwerking septembercirculaire 2017 gemeentefondsuitkeringen.	Bijstellen inkomsten rijk
	De gevolgen van de septembercirculaire 2017 ten opzichte van de meicirculaire 2017 voor de jaren 2017 tot en met 2020 zijn respectievelijk nadelig €295, voordelig € 54, nadelig € 32 en voordelig € 24. Aanpassing 2017 betreft voornamelijk lager accres door meevallers op de rijksbegroting en doordat gemeenten meer declareren in 2017 bij het BTW compensatiefonds wat gevolgen heeft voor de uitname uit het gemeentefonds.	

7	Vrijval raming onvoorzien	Verlagen budget voordeel € 85
	Tot en met het derde kwartaal zijn er geen uitgaven gedaan ten laste van de post onvoorzien. De post onvoorzien kan derhalve voor 2017 worden verlaagd met € 85.	

FINANCIËLE RECAPITULATIE

4.1 Inleiding

In deze kwartaalrapportage worden de financiële afwijkingen gepresenteerd over het lopende jaar 2017. Paragraaf 4.2 geeft een recapitulatie van de bijstellingen per programma en de meerjarige doorwerking. Hierbij wordt het bijgestelde meerjarenperspectief gepresenteerd.

Verder hebben een aantal bijstellingen een relatie met reserves en/of voorzieningen. Paragraaf 4.3 geeft hiervan een opsomming.

4.2 Meerjarenperspectief 2017-2020

In onderstaand overzicht zijn de bijstellingen op programmaniveau uit deze kwartaalrapportage inclusief het verwachte meerjarenperspectief 2017-2020 weergegeven.

	bedragen x € 1.000,- - = tekort (nadeel)			
	2017	2018	2019	2020
Primitieve begroting 2017-2020	111	446	416	778
Begrotingsmutaties				
- Amendementen begroting 2017	0	151	-1	40
- Bijstellingen 3e kwartaalrapportage 2016	-316	302	556	687
- Bijstellen kaders onderzoek zwembad (besluit maart 2017)	-10	-221	-221	-221
- Bijstellingen 1e kwartaalrapportage 2017	257	-745	-402	-549
- Bijstellingen Voorjaarsnota 2018	0	178	-483	-1.182
- Bijstellingen 2e kwartaalrapportage 2017	1.088	1.048	1.453	1.672
- Begroting 2018	0	-499	-797	-862
<i>Totaal begrotingsmutaties</i>	<i>1.019</i>	<i>214</i>	<i>105</i>	<i>-415</i>
Saldo na kwartaalrapportage II-2017 / Begroting 2018	1.130	661	521	364
Programma's				
1. Stedelijke ontwikkeling	105	-44	-30	-30
2. Wonen	0	0	0	0
3. Veiligheid	0	0	0	0
4. Beheer openbare ruimte	0	8	0	0
5. Bereikbaarheid	43	8	-35	-34
6. Natuur- en recreatiegebied	1	2	0	0
7. Sociaal domein	484	10	23	35
8. Milieu en duurzaamheid	-364	-52	-64	-65
9. Economie	-15	0	0	0
10. Onderwijs	18	0	0	0
11. Kunst en cultuur	-145	128	128	142
12. Sport en recreatie	22	-114	63	64
13. Lokale democratie en bestuurlijke samenwerking	158	0	0	0
14. Publieksdienstverlening	35	0	0	0
15. Alg. dekkingsmiddelen en financiering	-593	96	9	65
<i>Totaal bijstellingen kwartaalrapportage III 2017</i>	<i>-251</i>	<i>42</i>	<i>94</i>	<i>177</i>
Bijgestelde begroting 2017 na kwarap III 2017	879	703	615	541

4.3 Bijstelling reserves & voorzieningen

In onderstaand overzicht wordt een opsomming gegeven van de bijstellingen op het gebied van reserves & voorzieningen die zijn verwerkt in de verschillende programma's. Per bijstelling wordt aangegeven om welke reserve of voorziening het gaat en of de onttrekking of storting wordt bijgesteld.

Prog. nr.	Prod. nr.	Omschrijving	Reserve / voorziening	Storting / Onttrekking	Bijstelling 2017	Bijstelling 2018	Bijstelling 2019	Bijstelling 2020
1	6501	Correctie dekking investering	Algemene vrije reserve	Storting	35	0	0	0
1	6503	Verlies Alm Phoenix	Algemene vrije reserve	Onttrekking	-88	0	0	0
1	6506	Verkoop oude kerkstraat 31	Algemene vrije reserve	Storting	-75	39	0	0
4	6165	Doorschrijven vervangingsinvesteringen armaturen	Vervangingsreserve openbaar verlichting	Onttrekking	-12	-12	0	0
5	6170	Doorschrijven vervangingsinvesteringen VRI	Vervangingsreserve VRI	Onttrekking	-4	-4	0	0
6	6151	Doorschrijven vervangingsinvesteringen openbaar groen	Vervangingsreserve openbaar groen	Onttrekking	-15	-15	0	0
7	6411	bijstellen septembercirculaire circulaire 2017 WMO	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Onttrekking	12	82	95	134
7	6411	Hogere vergoeding Lokale toegang Beschermd wonen	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Storting	22	0	0	0
7	6436	bijstellen septembercirculaire circulaire 2017 participatie	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Storting	19	0	2	54
7	6436	bijstellen septembercirculaire circulaire 2017 participatie	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Onttrekking	0	35	0	0
7	6436	Voordeel reïntegratie	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Storting	220	0	0	0
7	6450	bijstellen septembercirculaire circulaire 2017 jeugd	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Onttrekking	82	84	64	56
7	6450	Incidenteel nadeel Jeugd 2016 en 2015	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Onttrekking	809	0	0	0
7	6450	Structureel nadeel Jeugd	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Onttrekking	2.092	2.092	2.092	2.092
8	6552	Doorschrijven Riolerig verblijfsgebied 't Look fase 2	Voorziening rioolbeheer: vervangingsreserve	Onttrekking	-8	-8	0	0
8	6552	Doorschrijven Riolerig verblijfsgebied 't Look fase 2	Voorziening rioolbeheer: vervangingsreserve	Storting	0	5	0	0
8	6552	Doorschrijven vervanging riolerig Zandoerleseweg	Voorziening rioolbeheer: vervangingsreserve	Onttrekking	-4	-4	0	0
8	6552	Doorschrijven vervanging riolerig Zandoerleseweg	Voorziening rioolbeheer: vervangingsreserve	Storting	0	4	0	0
8	6552	Doorschrijven vergroten stamriool Noord	Voorziening rioolbeheer: vervangingsreserve	Onttrekking	0	0	-19	-19
8	6552	Doorschrijven vergroten stamriool Noord	Voorziening rioolbeheer: vervangingsreserve	Storting	0	2	9	8
8	6552	Aanpassing Activarente van 1% naar 0,7%	Egalisatievoorziening rioolheffing	Storting	33	0	0	0
8	6552	Aanpassing Activarente van 1% naar 0,7%	Egalisatievoorziening rioolheffing	Onttrekking	0	8	8	8
8	6554	Doorschrijven Implementatie ondergrondse afvalinzameling	Egalisatievoorziening rioolheffing	Onttrekking	-10	0	0	0
8	6554	Aanpassing Activarente van 1% naar 0,7%	Egalisatievoorziening rioolheffing	Storting	7	0	0	0
8	6554	Aanpassing Activarente van 1% naar 0,7%	Egalisatievoorziening rioolheffing	Onttrekking	0	2	2	2
9	6200	Stimulering internationalisering onderwijs	Reserve stimuleringsfonds Brainport	Onttrekking	30	10	0	0
15	6611	Aanvullen reserve sociaal deelfonds uit vrije reserve	Algemene vrije reserve	Onttrekking	2.735	2.293	2.249	2.336
15	6611	Aanvullen reserve sociaal deelfonds uit vrije reserve	Doelreserve deelfonds sociaal domein	Storting	2.735	2.293	2.249	2.336
15	6611	Bijstelling VPB	Algemene vrije reserve	Onttrekking	-228	132	95	91
15	6611	Aanpassing Activarente van 1% naar 0,7%	Dekkingsreserve basis op orde	Onttrekking	-1	0	0	0
Totaal bijstelling storting reserves					2.955	2.331	2.251	2.390
Totaal bijstelling onttrekking reserves					5.412	4.696	4.595	4.708
Totaal bijstelling storting voorzieningen					41	10	9	8
Totaal bijstelling onttrekking voorzieningen					-23	-2	-9	-9